

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la modificarea Statutului executării
pedepsei de către condamnați

**Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin
implementarea noilor reglementări**

Proiectul de modificare și completare a Statutului executării pedepsei de către condamnați este elaborat de către Ministerul Justiției în vederea asigurării drepturilor deținuților, uniformizarea cadrului legal privind procedura de acordare a dreptului la convorbiri telefonice, întrevederi de lungă durată, precum și simplificarea procesului de acordare a dreptului de deplasare fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului.

Un rol esențial al serviciului penitenciar este acela de a facilita și a menține legătura deținuților cu persoanele apropiate. Pentru atingerea acestui obiectiv, reieșind din practica existentă s-a ajuns la concluzia că se impune o nouă abordare a modului de acordare a întrevederilor de lungă durată și a convorbirilor telefonice.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului (CtEDO), orice detenție stabilită în conformitate cu articolul 5 al Convenției, impune, prin însăși natura sa, limite asupra vieții private și de familie. Or, instituțiile penitenciare poartă responsabilitatea nu doar asupra asigurării deținerii persoanei condamnate pentru perioada stabilită în hotărîrea de condamnare, dar și de a asigura un mediu cât mai puțin ostil pentru persoanele ce le au în custodie, de a crea condiții cât mai decente.

Un exemplu elocvent în susținerea inițiativei de modificare a pct. 284 alin. (1) și 354 din Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006, reprezintă c. *Ostrovar vs Republica Moldova* §105, de asemenea, putem reitera exemplul altor state precum c. *Ocalan vs Turciei*, *Khoroshenko vs Rusia*.

Deși, în Republica Moldova concubinajul nu este reglementat prin lege, totuși în ultimii ani concubinajul este o forma de conviețuire agreată și deseori întîlnită față de forma clasică a căsătoriei. Pot exista cazuri cînd persoanele refuză să își oficializeze relațiile datorită faptului că unul dintre parteneri se află în detenție. Același motiv este invocat și în cazul copiilor născuți din astfel de relații, de cele mai multe ori se refuză indicarea numelui tatălui pentru a nu prejudicia într-un fel anume viitorul copilului. Astfel, lipsa numelui la rubrica tatăl copilului din certificatul de naștere, prezintă temei de refuz în acordarea întrevederii de lungă durată cu concubina, deoarece nu se poate face dovada că au copii comuni. Totodată, există și cazuri în care partenerii concubinează de mai mult timp, însă, datorită unor probleme de sănătate, satisfacerea condiției de a avea copii comuni este imposibilă, drept urmare, în astfel de cazuri persoanele respective sunt pe poziție discriminatorie în raport cu cei care au copii.

Este esențial ca autoritățile penitenciare să permită deținutului și să-l sprijine atunci cînd este necesar pentru a menține contactul cu persoanele apropiate (a se vedea, c. *Messina vs Italia* (nr. 2), nr. 25498/94, §§61-62; c. *Lavents vs Letonia*, nr. 58442/00, §139; c. *Estrikh vs Letonia*, nr. 73819/01, §166; c. *Nazarenko vs Letonia*, nr. 76843/0, §25; c. *Trosin vs Ukraine*, nr. 39758/05, §39 și c. *Epnens-Gefhers vs Letonia*, nr. 37862/0, §§60-66).

Este important de menționat că, prezenta inițiativă are drept scop menținerea legăturii cu lumea exterioară a deținuților, reieșind din statutul lor de persoană privată de libertate în temeiul unei hotărîri hodecătorești și necesitatea de a asigura viața privată conform preferințelor și propriilor convingeri.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin reglementarea noilor condiții de acordare a întrevederilor de lungă durată condamnaților cu alte persoane decât soțul/soția sau rudele și a dreptului la convorbiri telefonice, se urmărește facilitarea contactului cu lumea exterioară și respectarea vieții private a persoanelor aflate în detenție.

Astfel, simplificarea condiției de acordare a întrevederii de lungă durată, care în prezent constă în dovada relației de concubinaj, însoțită de dovada copiilor comuni cu persoana cu care solicită întrevederea de lungă durată, va permite eliminarea elementului discriminatoriu și în egală măsură va contribui la o socializare eficientă cu lumea exterioară și la respectarea vieții private a deținuților.

Totodată, prin Legea nr. 191 din 23 septembrie 2016, pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost operate modificări în Codul de executare, inclusiv în partea ce ține de dreptul deținuților la convorbiri telefonice. Astfel, în conformitate cu art. 210 din Codul de executare, numărul, periodicitatea și durata convorbirilor telefonice, care pot fi efectuate sau primite de către condamnat este reglementat prin regulamentul aprobat prin ordinul Ministrului Justiției și va depinde de tipul penitenciarului stabilit de către instanța de judecată și regimul în care este plasat condamnatul, asigurând astfel respectarea principiului individualizării executării pedepsei.

Excluderea obligativității de coordonare a dispoziției de acordare a dreptului de deplasare fără escortă sau însoțire în afara penitenciarului cu directorul DIP, va permite adoptarea deciziilor în cauză în termeni proximi și excluderea procedurilor birocratice, iar antrenarea în câmpul muncii ce necesită deplasarea în afara penitenciarului a condamnaților va fi efectuată mult mai rapid și eficient.

Necesitatea aprobării deciziei ce aparține șefului instituției penitenciare nu este justificată în sensul scopului urmărit, or, verificarea legalității deciziei se efectuează în cadrul controlului efectuat de către serviciile abilitate din cadrul organului ierarhic superior. Prin urmare, aprobarea deciziei luate este o procedură inutilă, care durează timp și creează obstacole nejustificate în speranța condamnatului de a obține acest drept.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

În urma aprobării proiectului Hotărârii de Guvern nu va fi necesar modificarea sau completarea cadrului normativ conex.

Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii de Guvern a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.